

[Økonomiministeren]

For det andet har vi i en vis udstrækning igennem vor interne tilrettelæggelse af kreditforholdene tilskyndet dem til sådanne lånoptagelser for at sikre finansieringen af det underskud på betalingsbalancen, som vi i så mange år har måttet konstatere.

Når dette er sagt, vil jeg naturligvis understrege, at ingen herhjemme, heller ikke regeringen, vil ønske et renteniveau, som er højere end strengt nødvendigt for at sikre den kapitalimport, som skal til for at finansiere vores betalingsbalanceunderskud. Denne problemstilling er alment accepteret, og inden for disse rammer har regeringen tilstræbt at mindske erhvervenes finansieringsudgifter i så vid udstrækning som muligt.

Jeg kan pege på, at for den del af finansieringen, der påvirkes af de til enhver tid gældende rentevilkår – det vil f. eks. sige bank- og sparekassekreditter – er der i løbet af de sidste år sket et fald i renten på ca. 3 pct., fra 15 til 12 pct., og det er jo ikke nogen helt ringe fordel for erhvervene. Jeg kan nævne, at tager man udgangspunkt i de oplysninger, som indgår i beretningen fra Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, betyder rentefald af denne størrelse et fald i omkostningerne på ca. 0,3 pct., målt i forhold til omsætningen.

For den del af erhvervenes lånoptagelse, som sker igennem udlandet, er den interne renteutvikling naturligvis kun interessant, for så vidt som den giver et grundlag for at overveje, hvor lånoptagelserne er fordelagtigst. Der er imidlertid herudover andre elementer, der indgår i vurderingen, bl. a. udviklingen i valutakursforholdene, og her har de sidste års urolige tendenser givet gevinster eller tab – alt efter i hvilken valuta lånene er optaget – der ikke altid er blevet opvejet af forskellen i rentevilkårene. For de større firmaer er der mulighed for at afbalancere risikoen for tab ved en passende blanding af de valutaer, som de optager lånene i. For mindre virksomheder er en sådan mulighed ikke altid til stede, og selv om de nu gennemførte regler giver adgang til at indregne kurstab i den skattepligtige indkomst, kan risikoen være betydelig.

Under den debat, som vi havde i maj sidste år, pegede jeg derfor som ordfører for venstre på, at der kunne være grund til at overveje at aflaste virksomhederne for en del af den risiko, ved at staten optog lånene i

udlandet og genudlånte dem på vilkår, som svarede til den afbalancering af risikoen for kurstab og kursgevinster, som kunne opnås gennem blanding af lånoptagelser i udlandet. Det er jo sket igennem den såkaldte K-låneordning, hvor der for 1979 og 1980 gennem Hypotekbanken hvert år stilles 1 mia kr. til rådighed for erhvervene til finansiering af investeringer. Rentevilkårene er gunstige, idet udlånene sker til en rente på 10 pct., mens den normale rente for langfristede indenlandske lån som bekendt ligger betydelig højere.

Som det fremgår heraf, har vi accepteret, at renten er en betydningsfuld omkostningsfaktor, som ordføreren for forespørgerne også nævnte, om end man ikke skal overvurdere virkningen af mindre ændringer i niveauets højde. Vi har derfor inden for de mulige rammer tilrettelagt den økonomiske politik sådan, at erhvervene alt taget i betragtning får mulighed for at finansiere til så lempelige rentevilkår som muligt.

Ser vi derefter på spørgsmålet om udlånslofternes påvirkning af omkostningsniveauet, har jeg allerede peget på, at erhvervene i vid udstrækning har mulighed for at søge udenlandsk finansiering og således ikke som husholdningerne er begrænset af udlånsloftets finansieringsmulighed. For en ordens skyld skal jeg oplyse, at erhvervenes lån i realkreditinstitutterne siden efteråret ikke har været omfattet af udlånsbegrænsninger.

Alt i alt vil jeg gentage, hvad jeg oplyste i debatten i november, at vi ikke har nogen eksempler på, at virksomheder er blevet undtaget fra indenlandsk finansiering som følge af manglende lånemuligheder. Men vi kender naturligvis eksempler på, at virksomheder ikke har kunnet få lån som følge af manglende kreditværdighed. Udlånsloftets isolerede indflydelse på erhvervslevets omkostninger og konkurrenceevne og beskæftigelse er derfor meget begrænset.

Sammenfattende tror jeg at jeg kan sige vedrørende den stillede forespørgsel, at vi alle er enige i, at renten er en faktor, der må tages med i betragtning ved vurderingen af erhvervenes forhold, og at rentevirkningen kan være og er forskellig over for forskellige virksomheder, men at man ikke skal vurdere finansieringsforholdene som værende så betydningsfulde, at dette alene har øvet afgø-